

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 17.1.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_12_CJ_NP1

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,

Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Vývoj světové a české literatury v kulturních souvislostech

Téma: Molière - Lakomec

Metodický list/anotace: Rozbor díla za použití interaktivní tabule

MOLIÉRE

LAKOMEC

Harpagon

Kleant, jeho syn

Eliška, jeho dcera

Valér

Mariana, jeho sestra

Anselm, jejich otec

Frosina, dohazovačka

Děj se odehrává v Paříži
roku 1670

Jaký vztah mají Eliška a Valér?

„**Valér:** Co je vám, Eliško? Řekla jste mi, že mě máte ráda, a teď věšíte hlavinku. Já jsem šťasten, a vy vzdycháte. Snad nelitujete, že jste se mi zaslíbila, když jsem tolik naléhal?

Eliška: Jak bych mohla! Ale bojím se, jak se to všechno skončí. Bojím se, že vás mám až příliš ráda.

Valér: Když mě máte ráda, tak čeho se bojíte? “(1)

Z čeho má obavy Eliška?

„**Eliška:** Bojím se tatínka, bojím se, co tomu řekne rodina, a nejvíc ze všeho se bojím vaší nestálosti. “(2)

Proč se Eliška obává otce?

Bojí se, že otec nebude souhlasit se sňatkem s Valérem.

S kým se chce oženit Kleant?

„**Kleant:** Něco tak rozkošného příroda ještě nestvořila, a byl jsem ztracen, sotva jsem ji spatřil. Jmenuje se Mariána a bydlí u své hodně staré maminky, která skoro ustavičně churaví a ke které andělská bytost chová takovou lásku, že si to nedovedeš představit!“⁽³⁾

Kdo také si chce Mariánu vzít za ženu?

Harpagon

Jaké plány má Harpagon s Eliškou? Jaký názor má Eliška?

„**Harpagon:** Hodlám ji dnes večer provdat za muže, který je stejně zámožný jako moudrý. A ta opice se mi do očí ušklíbá, že prý ne, že si ho nevezme.

Eliška: To se raději zabiju, než bych si vzala takového muže!

Harpagon: Je to usedlý, rozumný, ba moudrý pán v nejlepších letech. Víc mu není než nějakých padesát a peněz prý má jako želez.“⁽⁴⁾

Jaký je Harpagon?

„**Kleant:** Je horší, než si kdo může pomyslit. Vídal to kdy svět, aby někdo takhle nelítostně škudlil na vlastních dětech? Aby je takhle mořil svou šílenou skoupostí? K čemu jsou nám naše peníze, když se k nim dostaneme teprv, až jich už nebudeme moci užít? Když teď u kdekoho musím dělat dluhy, abych uhájil holé živobytí? Když se oba musíme doprošovat obchodníků, jestliže chceme chodit ustrojeni jako lidé?

Slyším jeho hlas. Pojd' pryč, ať si to dopovíme. A pak společně poženeme na jeho bezcitné srdce.“⁽⁵⁾

Jak se snaží Harpagon šetřit?

„**Harpagon:** Tak tobě ukládám, abys vysmejčila. Ale s citem! Nábytek moc nedrbej, ať neodřeš polituru! Krom toho ti po dobu večeře dávám na starost láhve. Jestli se nějaká ztratí nebo se něco rozbije, budu se hojit na tobě a strhnu ti to ze mzdy.

Ty, Propilvovsi, a ty, Tresko, vy dva budete vyplachovat sklenice a nalévat. Ale jen když hosti budou mít žízeň, a ne jako někteří nestydové, co je ponoukají, když by si sami na pití ani nevzpomněli. Čekejte, až vás požádají, třeba i kolikrát! A vždycky pamatujete, abyste přilili hodně vody!

A pozor, ať si moc neušoupáte šaty!“⁽⁶⁾

„Harpagon: A teď, kmotře Jakube, hled', abys dal do pořádku kočár a uchystal koně. Pojedeš s nimi na trh.

Jakub: S našimi koňmi, milostpane? S těmi tak někam dojedu! Vždyť ty už ani neuzdvihnou nohy. Neřeknu, že leží na stlaní, to by mě musil Pán Bůh trestat, protože žádné nemají. Ale mají u vás pořád tak přísný půst, že to už ani nejsou koně, ale mátohy nebo strašidla na způsob koní.“⁽⁷⁾

Co je smyslem Harpagonova života?

„**Harpagon:** Člověk má celý dům, a co se nstará, než v něm najde skrejš, aby byla aspoň trochu spolehlivá. Těmhle kovaným truhlám totiž zásadně nevěřím a nikdy věřit nebudu. Podle mého je to zrovna špek na zloděje a to první, počem jdou. Ale stejně nevím, jestli jsem udělal dobře, že jsem těch třicet tisíc, co mi včera vrátil jeden dlužník, zakopal na zahradě. Třicet tisíc v domě, a ve zlatě k tomu, to už je sumička, která stojí za hřích.“⁽⁸⁾

Kdo je Čipera? Jaký je jeho vztah k Harpagonovi?

„**Čipera:** Jen co je pravda! Lakota toho vašeho vy naštvala i beránka. Nemám chvála pánu bohu, nijak zvláštní sklon k šibenici. A když se někdy kamarádi poustějí do všelijakých kšeftíků, vždycky uhnu včas a jdu radši dál od těch šmajchlů, jak jen dost málo zavánějí oprátkou. Ale věřte mi, váš otec, ten mě svou lakotou zrovna ponouká, abych ho okrad. A kdybych to udělal, ještě bych si snad myslil, že mám zásluhu.“⁽⁹⁾

Okrade Čipera Harpagona?

„Kleant: Co je to?

Čipera: Kasička vašeho otce. Vyfouk jsem mu ji.

Kleant: Jak se ti to povedlo?

Čipera: Všechno vám povím. Ale teď: zachraň se, kdo můžeš. Již ho slyším křičet.“⁽¹⁰⁾

Jak se chová Harpagon, když zjistí, že mu někdo ukradl peníze?

„**Harpagon:** (už ze zahrady je ho slyšet, jak křičí)

Chyťte zloděje!

(Vběhne prostovlasý)

Chyťte zloděje! Chyťte zloděje! Chyťte vraha! Stráž!
Panebože na nebi! Je po mně! Zabili mě! Podřezali mě!
Ukradli mi moje peníze! Kdo to mohl být? Kam se
propad? Kde se skrývá? Kam se vrtnout, abych ho našel?
Kam běžet? Kam neběžet? Není tamhle? Nebo tady? Kdo
je to? Stůj! Vrať mi mé peníze, padouchu! (Popadne sebe
samého za ruku)

...

Všechny dám oběsit, a jestli se neshledám se svými
penězi, oběsím se potom sám.“⁽¹¹⁾

Jak končí celé drama?

Když jsou Harpagonovi vráceny peníze, souhlasí se sňatkem obou dětí, pokud jim nebude muset dát věno, zaplatí výlohy za obě svatby a nechají Harpagonovi ušít šaty.

Všichni společně odchází, Harpagon zůstává sám se svou „znejmilejší“ kasičkou a je šťastný.

POUŽITÁ LITERATURA, CITACE

MOLIÉRE. *Lakomec*. Praha: Mladá fronta,
1966, ISBN 23-078-6 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11)

Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50